

Förenklingsförslag: Biotopskydd ska träda in tidigast 5 år efter att element finns på plats

Idag är det:

- Svårt att göra rätt
- Problem med tillämpning
- Problem med lagstiftning

Förenklingsförslaget

- Bidrar till konkurrenskraft
- Ökar investeringsviljan
- Möjliggör fler arbetstillfällen
- Ger miljönytta
- Kan effektivisera/förbättra anseendet för myndigheter

Vad är problemet?

Idag finns ett skydd för biotoper i odlingslandskapet (MB 7 Kap 11§). Det handlar om diken, stenrösen/stenhögar, stenmurar, alléer mm. Dessa är skapade av människan och är rester från forna tiders brukande. Idag utgör de livsmiljöer för växter och djur och är till stora delar en naturlig del av odlingslandskapet. Samtidigt kan de i vissa fall utgöra hinder för dagens brukande och därför krävs enklare regler för när dessa odlingshinder får flyttas/ändras.

Sedan en lagändring 2014 går det att söka dispens från biotopskyddet i MB 7 kap. 11 b § med motiveringen att biotopen behöver ändras/flyttas/tas bort för att utveckla eller bibehålla ett aktivt brukande av jordbruksmarken.

Enligt Naturvårdsverkets handledning inträder skydd för stenhögar om fem stenar ligger i anslutning till jordbruksmark efter 3 år, vilket innebär att man därefter behöver söka dispens för att flytta på dem.

Varför är det ett problem?

Exempel:

Att rensa åkermark från sten är en naturlig del i brukandet. Dessa läggs upp i stentippar för senare flytt/ användning till annan plats. De flesta är inte medvetna om att de snart måste flyttas för att inte omfattas av biotopskyddet.

Om man flyttar högen "odlingsröset" som man själv har lagt dit och detta anmäls så riskerar man polisanmälan och dagsböter. En orimlig sanktion för något som de flesta inte är medvetna om är ett brott.

Det finns också en rättssäkerhetsaspekt eftersom du kan komma att lastas för sådant som skett på marken av tidigare markägare.

Hur omfattande är problemet?

I de områden där markerna innehåller mycket sten så är detta ett stort problem som innebär krångel och kostnader för företagen. Det sänker också trovärdigheten för lagstiftningen. Eftersom många av lantbrukarna i de berörda områdena är små så riskerar alternativet bli att brukandet helt upphör – vilket kommer drabba den biologiska mångfalden.

Vad är målet?

Genom att höja gränsen för när dispenskrav inträder så blir det en mer rimlig regeltillämpning som lättare kan förklaras och försvaras.

Förslag på lösning

Mellan 2018-21 hanterades 281 dispensärenden för jordbruket och 87% av dem beviljades helt eller delvis. 46 ärenden handlade om odlingsrösen. Eftersom det idag inte finns någon nedre gräns för vilka ingrepp i elementen som behöver prövas, så innebär det att allt måste hanteras inom ramen för dispens. Att en så stor del av ärendena resulterar i bifall visar att det finns utrymme för att införa fler steg där den lägsta nivån på åtgärder inte kräver dispens, samt nästa nivå kräver anmälan. Först vid större ingrepp krävs dispens.

Detta skulle innebära förenklingar för både myndigheter och företagare.

Stenhögar som inte är utpekade som fornminne ska omfattas av anmälningsplikt. Odlingsröse/stentipp yngre än 5 år och mindre än 1 kubikmeter ska inte omfattas av biotopskyddet.

Nollalternativ

Att fortsätta som idag riskerar att fler utan att veta om det riskerar göra fel genom att flytta stenhögar som man inte tror är skyddade. Detta leder till onödiga och påfrestande rättsprocesser och osäkerhet om vad som gäller.

Det förstärker också otryggheten angående saker som hänt under tidigare ägares drift.

Regelverk

MB 7 kap 11§b

Förordning 1998:1252. Bilaga 1

Naturvårdsverkets vägledning "Tillämpning av 7 kapitlet 11 b § miljöbalken 1998:808" från 2019

Kontaktperson

Erik Evestam, äganderättsexpert LRF

E-post: erik.evestam@lrf.se

Telefon: 010-184 42 50

LANTBRUKARNAS
RIKSFÖRBUND

Hushållnings
sällskapet

